

HONDARRIBIA

48 Zenbakia

UDAL EUSKARA-KONTSEILUA

60 pta.

1993 uztaila

AURKIBIDEA

Aurkibidea	2
Gure aurkezpena	2
Oharrak	2
Abuztuko egitaraua kulturala	3
Komikia. M. Azkona	3
Goiz batez hondartzan. Apartalekuko bat, Jolaskiko bat, eta Bueltaka dabilena	4
Hondarribiko Udal Udaleku Irekia. Iosu	6
INKESTA: Uda Hondarribira iristen denean	7
Arrantza. A. M.	8
Eritzia emanaz	9
Hau gazteriya!! Berta Kua	9
IRUDIAK: Kofradian. Pako	10
BITXIKERITAN DABILENA: Roberto Diaz Vitoria, Hondarribiko Magoa. Ane	12
Ofizio eta Titulu Nortasuna Hondarribiko etxe izenetan. Juan San Martin	14
Hondarribiko Eskola Hiritarra (I) Pello Jose Aranburu	16
IPUINA: Sukar Ametsak Edurne Beltran	17
DEMOGRAFIA: Jaiotzak, Ezkontzak, eta Heriotzak	18
Hauteskundeetako emaitzak	19

*Erredaketa,
Koordinaketa
eta Maketazioa:*

Nerea Bello
Ane Muñoz

Argitaratzailea: Udal Euskara-Kontseilua

Inprimategia: Rogelio Fernández
Juan Arana, 27 - Irún
Tel.: 61 21 03

Fotokonposizioa: Egia, S.A.L.
Nafarroa Etorb., 21
Donostia
Tel.: 29 02 00

Legezko gordailua: S.S. 122/86

GURE AURKEZPENA

Hemendik aurrera hilabetero ale bat ateratzeko asmo-tan gaudenez, sarrera honetan irakurleari zenbait informazio eman nahi genioke aurtengo lehen ale hau irakurtzen hasi baina lehen:

Hilero kaleratuko den aldizkaria denez, ale bakoitzari dagokion garaia izango da nagusia. Horrela, uda da ale honetan protagonista nagusia, lehentasuna udako gaiak izango dutelarik hain zuzen.

Euskarari eman nahi diogun garrantzia ere azpimarratu erabiliz guztiok uler dezakegun moduan idatziz hain zuzen.

Bestalde, Hondarribiko hirian adin eta mota guztiko jendea dagoela kontuan izan dugu gaiak aukeratu eta idazterakoan.

Azkenik, guztion gustuko izango delakoan, eskerrak eman nahi dizuegu irakurle guztiei, eta oharterazi atal berri bat sortu dugula zuek irakurleek bertan eritziarik eman nahi izango bazenute, edota kezkarik bazenute edo, lasai lasai idazteko.

Baita ere, jakinarazi nahi genuke inork ideia berri, ezberdin eta hobeagorik badu, proposamenak onartu egingo ditugula, guretzako ere mesedegarri izan daitezkeela kontuan hartuz.

Besterik gabe,

Ane eta Nerea

OHARRAK

TXANDAKO BOTIKAK

ABUZTUAK

- 1 Erasquin
- 2 Mayi
- 3 Iraola
- 4 Fiz
- 5 Almajano
- 6 Lizarraga (1)

ETA HORRELA
JARRAIAN

Mayi, Alm. Alonso kalean. 64 21 91
Iraola, San Pedro, 5. 64 10 27
Erasquin, San Pedro, 28. 64 10 18
Fiz, Donostia kalean. 64 43 16
Almajano, Mendelu, 35. 64 00 68
Lizarraga, Damarri, 1. 64 57 98

TXANDAKO OKINDEGIAK

ABUZTUAK

- 1 Martinez
- 8 Arratibel
- 15 Garmendia
- 22 Martinez
- 29 Arratibel

Arratibel, Zubieta kalean. 64 19 75
Garmendia, Santiago kalean. 64 11 36
Martinez, Kale Nagusian. 64 12 12

EUSKARAZKO MEZAK

Egunero arratsaldeko 7etan Portuan

LARUNBATETAN

Arratsaldeko 7,30etan Portuan

IGANDEETAN

Goizeko 8,30etan Betherranen
Goizeko 9etan Amuten
Goizeko 9,30etan Guadalupen
Goizeko 11etan Portuan

EKITALDI EGITARAU

Uztailaren 31tik hasi eta Abuztuaren 22 arte:

Rax Rinnekangasen "La noche europea" deituriko argazki erakusketa, Zuloaga Etxean.

ABUZTUAN:

- 1ean:** Arratsaldeko 4 t'erdietan, Estropadak. HONDARRIBIKO VII. IKURRIÑA.
Amuitzakek antolatuta zangaluzek ibiliko dira San Pedro Kalean, arratsaldeko 6 t'erdietan.
Ordu berean, Catalan dantza taldearen aktuzioa, an Pedro Kalean.
- 6ean:** TXANPA Taldeak Akordeoi Kontzertua eskainiko du, Gipuzkoa Plazan.
- 7an:** GWYNFYD Dantza Antzerkiak "La senda del guerrero" antzezlan eskainiko du, Gipuzkoa Plazan.
- 14ean:** Kirol Taldeak antolatuta, "Txardina Eguna" ospatuko da arratsaldeko 7 t'erdietatik aurrera, Santiago Kalean.
- 21ean:** Kirol Taldeak antolatuta, "Atun Eguna" Santiago Kalean.
- 28an:** Musika Eskolak antolatuta, Txistularien Alardea izango da.

ZINEMA KALEAN

Abuztuaren 13an: "Granujas a todo ritmo" koloretan.

Abuztuaren 27an: "Proyecto X", hau ere koloretan.

KOMIKIA

M. Azkona

GOIZ BATEZ

Gaur goizean bizikletaz joan naiz hondartzara, bizikleta aparkaleku berrian utzi eta eguzkitan etzan naiz. Minutu gutxi barru bainu bat hartu eta ondoren zereginik ez nuen ez, ohe elastiko berrietan saltoka ibili naiz; bide batez, Udaletxearen baimenaz aurtengo udan lehen aldiz bi zerbitzu interesgarri hauek jarri dituzten gazte hondarribitarrekin solasaldi bat izan dut, eta bertan bildu dudana informazioa, zuzentzat, artikulua honen irakurle zaren horrentzat, interesgarria dela iruditu zait:

TXIRRINDA ETA MOTO APARKALEKUA

"Iaz hondartzan eguzkia hartzen ari ginela sortu zen ideia; hondarrean txirrinda pila bat zeuden, eta jendearentzat bizikleta hondartzara eramatea izugarritzako inorkinola zela konturatu ginen. Orduan, Hondarribiko laupabost lagun elkartua eta neguan zehar ideia garatu ondoren, aurtengo martxoan proiektu bat egin eta Udalari aurkeztu genion.

Udaletxearen aldetik ez dugu arazorik izan, berehala onartu zuen gure proiektua, beraz enpresa bezala eratu eta gure gisa, guk erosi eta jarri dugu burnizko aparkalekua. Udaleren baimena espazioa erabiltzeagatik da gehien bat.

Hala ere, gauza bat zela eta bestea zela, hilabete bat beranduago hasi behar izan dugu azkenean.

Idea bizikletako batzu montatzea izan zen, horrela hondartzara txirrindaz joan nahi duenak, 100 pezetaren truke bertan utzi dezake txirrinda eta lasai hondartzara joan; hemen, goizeko hamarretatik arratsaldeko zortizirak arte, eguerdian itxi gabe, beti dago gutakoren bat bizikletak zainzen. Txandakatu egiten gara.

Hasera batean txirrindentzako bakarrak zen, baina orain motak ere gordetzen ditugu, 200 pezetara. Eta horrela udaldia amaitu arte, hau da irailaren 15 arte edo, egongo gara hemen.

Lehenengo egunetan ez zen jende gehiegirik etortzen, jendea ez baitzegoen informatuta, baina gero eta gehiago dator azken aldia. Herri honetan gauzak horrela funtzionatzeko dute: komunikabideetan baino, ahoz aho hedatzen den informazioa da efektiboena. Gainera hasieran ez zegoen ondo seinalizatuta, orain jendeak badaki zerbitzu hau badugula; bestalde, hain eguraldi kaskarra izaten ari garenez...

Batez ere ikasten ari diren gazteek diru piska bat irabazi zezaten pentsatu genuen, hau da, guk, montatu dugunok, hasera batean ez genuen hemen lan egiteko asmonik, bai-

zik ikasleei laguntza bat eman nolabait; gertatzen dena da ordu asko direla, beraz jende gehiagok lan egin behar du, nahiz eta hasera batean bi lagunentzako lana izan. Baina hemendik dirua aterako duen jendea ikasle edo langabatuak dira.

Baimena aurtengo udarako besterik ez bada ere, dena ondo atera ezker hurrengo urtean ere beraiek jarri ahal izango dute aparkaleku bera.

Diru aldetik behintzat pretentsio handiegirik ez duen proiektua da gure lagun aparkalekuaren hau, aurtien bildutakoa gastuak ordaintzeko erabiliko baitute, eta behar bada datorren urtean denak aurrera jarraitzen badu, orduan hasiko direlarik irabazten.

Hemendik aurrera beraz jendea hondartzara bizikletaz lasai joan dadin zerbitzu hau kontutan izatea interesgarria da.

JOLASKI: OHE ELASTIKO ETA PISZINA

"Hasera batetik eskusiboki haurrentzako jokoak edo jarri nahi izan genituen, ez baitago ezer haurrek hondartzan egiteko. Gure hondartzara gainera gauza hauetarako berezia da, gutxiegi erabilia edo baztertua dagoen hondar asko baitauka; asteburutan hondartzara betetzen denean jendea atzean ere jartzen da, baina aste egunetan atzekalde hutsik dago beti.

Beraz, ideia sortu eta jadanik Zarautzen horrelako zerbitzu bazezola jakin genuenean, bertara joan ginen, eta asko gustatu zitzaigun hangoa. Horregatik Zarauzkoa ondo zijola ikustean, aurrera egin genuen gure proiektuarekin."

Udaletxeak berehala onartu zuen Jolaskiko gazte hauen proiektua, bai eta maila guztietan asko lagundu ere; espazioarengatik tasa sinboliko bat besterik ez dute ordaindu aurtengoa.

"Airezko mendiska bat ere jartzea pentsatu genuen hasieran, baina gero, aurtengoa nolabait frogatu moduan jarri behar genuenez, azkenean ohe elastiko eta pilotaz beteriko piszina ekarri genituen; datorren urtean beharbada gauza gehiago jar ditzakegu.

Haurtzaindegi bat jarri nahi genuke ere, amak haurrak hemen utzi eta lasaia egolditzen baitira.

Udaldia amaitzen denean itxi egingo dugu, baina hala ere negurako beste zenbait ekitaldi ezberdin antolatzeke asmoa dugu. Beste proiektu batzu badauzkagu ere."

HONDARTZAN

Ireki dutenetik hiru aste besterik pasa ez badira ere, oraingoz harrera ona izan duela esan dezakegu. Aste osoan zehar, igande eta guzti, goizeko 10etatik gutxigora-behera gaueko 9ak arte dago irekita.

"Beno, isterakoa ez dugu ordua erabat errespetatzen, hau da, jendea baldin badago piska bat gehiago gelditzen gara; eguraldiari dagokionez, oraingoz euria ari duenean ez

dugu irekitzen, baina datorren urterako kaxota bat jarri nahi genuke, euri egunetan ere ireki ahal izateko, jendea eguraldi txarra denean ere etortzen baita."

Txarrik kontatu duenaren arabera, 25 urte bitarterainoko jendea da gehien bat ohe elastikotara sartzen dena, eta edozeinek egin dezakeela esan digun arren, nolabait arintasuna behar dela ere kontatu dit, eta beraz adin horretatik gorako jende asko ez dela ausartzen. Bestalde ejerjizioa egiteko oso ona da.

Pisizina berriz 12 urtetik beherako haurrentzako da, eta Jolaskikoek psikomotrizitate arazoak dituzten haurrentzako oso ona dela azpimarratu dute, haurrak bertan konstanteki mugitu egin behar baitira.

Koloretako 26.000 pilota daude pisizinan, eta bazpare beste 2.000 omen dituzte gordeta.

"Ez da pisizina normala bezala, tenporada amaltu arte ez dugu hustuko. Haurrak barruan sartzen dira, izkutatu egiten dira, amasteko problemarik ez baitute sortzen pilotek."

Prezioari dagokionez zenbaitek garesti dela esaten du, baina beste lekuetan ere berdintsu da, hau da, 200 pezeta hamar minuturo, nahiz eta normalki jende gehiegirik ez badago behintzat denbora gehiago utzi. Berez hamar minutu kolak sortzen direnean bakarrik izaten dira.

"Hala ere hamabost urtetik gorakoek gutxitan irauten dute hamar minutu baino gehiago. Asko nekatzen du ohe elastikoetan saltoka ibiltzek."

Jendeak denetarik egiten du: saltoak besterik gabe, zenbait pirueta ausartiren batek noizean behin, eta birgeroren bat datorrenean ere ingurua kuriositateak bultzata espektakulua ikustera datorren jende betetzen da. Hiru metrotako altuera hartzen duen bat edo beste ere izan dugu bertan. Gu bazpare ondoan egoten gara, zertxobait beldurtuta datozen haurrei adibidez laguntzen diegu, baina ez dago monitore edo irakaslerik."

Jolaskikoek bizikleta aparkalekuarekin gertatzen den bezala, Udalaren baimena urtero eskatu behar dute; Italian erosi duten materialea e.a. beraiek ordaindu dute, beraz inbertsio hori amortizatzeke gutxienez bizpahiru urtez jarraian egin beharko dute lan.

Hori dela eta, aurtan beraiek zaindu nahi izan dute ohe elastiko eta pisizina, batez ere gastuak ebitatu eta hobe kontrolatzeko; datorren urtean berriz, udalak baimenik ukatzen ez badie behintzat, beste norbait jarriko lukete lanean, horietariko batek besterik ez lukeelarik arduradun gisa edo bertan gelditu behar izango.

Aparkalekuko bat, Jolaskiko bat, eta Bueltaka dabilena.

HONDARRIBIKO UDAL UDALEKU IREKIA

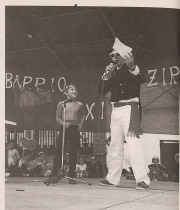
Kurtsua amaitu ondoren, haurrek oporrak hartzen dituzte; batzuk beren guraso eta senideekin kanpora joaten dira, beste batzuek lehengusu edo urrutiko ahaideen etxetan igarotzen dituzte oporrak, baina bada beste haur pila uda osoan zehar hemen Hondarribian gelditzen dena. Eta, zer egi-ten dute bertan gelditzen diren hainbat eta hainbat haurrek?

Hauetariko asko Udalak antolatzen dituen udaleku irekietan biltzen dira hain zuzen, aktibitatez beteriko oporrak izateaz gain lagun handiak egingo dituztelarik bertan.

Udaleku ireki hau Udalarena bada ere, bertako gazte batzuek eratu duten OCITL/ASTI elkarteak darama laztik. Udaleku hauetaz buruz zertxobait kontatu-ko digu beraz elkarte honen zuzendaria den losuk:

lazio udan gure elkarteak izan zen udaleku hauen arduraduna, beraz, eta esperientzia guz- tiz positiboa iruditu zitzaigunez, aurten ere Uda- leteak eskainiriko konkurso edo oposaketara- ko epea zabaldu zenean gure proiektua aurkez-

laz, zortzi haur erdaldun haiekin talde bat osatu genuen, besteek bezala hauek ere parte hartzen zuten, baina begiralearekin aktibitateak eta abar azaltzerakoan erdaraz egiten zuten. Gero, ekintza orokorretan guztiekin elkartzen

entzierro egin genituen; haur batzu txuri gorri- jantzia, guk egindako instrumentuekin txaranga bat osatu genuen, eta azkenik zenezak, bai, ze- zenez ere mozturrotu egin ziren batzuk. Herman- dadearen aurrean txupinazoa bota genuen, bai eta San Fermin abestu ere!

Haurrek oso gustuko duten Gamarrako piszi- nara iteera txanda guztietan egiten dugu; bi au- tobusetan joaten gara, egun osoa bertan pasa- tzeraz.

Mendira iteera ere egin izan ditugu: Irungo udalak argitaratu zuen bailarako itinerarioen li- buruska aprobetxatuz, taldeak banatu genituen, eta batzu Santiagobko aldera abiatu ziren bitar- tean, besteek Guadalupeetik hasi, Justiz, Errota eta farolan bukatu zuten.

Baina beti egunean zehar izaten dira udale- kuak, ez gara inolaz gaur pasatzeraz joan, nahiz eta behin baino gehiagotan pentsatu izan du- gun.

Butoirari muralak egin genituen aurreko txan- dan; sei metroko muralak lurrean jarri eta talde bakoitzak kolore bakarra erabiliz guztien artean marrazki oso politak egin zituzten.

Aurtengo bigarren txandan ere "ARTARENA" izeneko joko edo ekintza egingo dugu; hau da, talde bakoitzak plano ezberdin bat landu eta ge- ro guztia plano erraldoi batean elkaratu.

Eguraldia askotan garrantzitsua izaten da ekintzak burutzeko, baina bestealde beti konpon- tzen dugu nolabait, eta haurrek oso ongi pasa- tzen dute. Adibidez lehengo egunean "okaren" jokoa egin nahi genuen zumardian, baina egu- raldi txarra zela eta, Sainduara etorri ginen, bi- deo polit bat jarri, eta haurrak gustora ibili ziren.

Zirko bat ere egin genuen lehenengoan, hau da haurrek prestatu zituzten aktuazio ezberdinez osatutako zirkoa: fakirra, hipnosia, ekilibristak, pallazoak, domadoreak, malabaristak eta abar bildu zituztelarik bertan.

Olinpiada bat ere antolatu dugu hondartzako pistetan.

Azkenik, azpimarratzekoa da ekintza guztie- tan haurren partaidetza totala.

tu genuen; beste batzuren artean gurea egokia zela erabaki zuten, beraz guk geuk jarraitu dugu bertan.

Udalak dirutza bat eman digu, hortik guk prestatu behar dugu montaje eta proiektu guztia.

Udalekura etorri ahal izateko, 3.000 pezetako kuota bat ordaintzen dute haurrek.

Uztailean egiten den udalekuak bi txandatan banatzen dugu, txanda bakoitzak hamabostaldi bat irauten duelarik. Txanda bakoitzean ehun haur biltzen dira gehienez; aurtengo lehenengo txandan adibidez 93 haurrek hartu zuten parte, Irun eta hondarribitarak denak.

6tik 13 urte bitarteko haurrei zuzenduta dago udalekua. Orduetegiari dagokionez, goizeko 9 terdetatik eguerdiko orduetara terdiak arte ire- kita egoten da.

Udalekuak euskaraz egiten ditugu, Irun eta Hondarribiko haurrak dira, eta beno, haur erdal- dunak bat badago, baina gero eta gutxiago. Adi- bidez iaz txanda bakoitzean A ereduko zortzi haur erdaldun egon ziren; aurten berriz bi txan- datan euskaraz ez zekiten hiru haur besterik ez dira apuntatu.

genituen. Aurtengo euskaraz ez dakitenak berriz gutxi direnez, talde berezirik ez da sortu, baina beno, hitzegierakoan zailtasunak dituzten arren, ulertu ulertzen dute.

Haur asko bi txandatan ibiltzen dira, hau da, hilabete osoan zehar elortzen dira udalekura; eta iazko jende asko ere badago aurten.

Ekintza edo aktibitateak

Egunean zehar aktibitate edo ekintza ezber- dinak antolatzen ditugu: Hasieran taldea biltzen da bere begiralearekin. Hor, egunean zehar egi- teko prestatu dugun egitaraua komentatzen du- gu. Elkaritzeketa bat ere sortzen da, etxean zer egin duten, edo beraien gaiak nolabait landu.

Ondoren aktibitate ezberdinetara pasatzen gara: Lehenengo txandan adibidez "pin" direlako harrizko txapa modukoak egin genituen; mura- lak ere egin genituen (txikientzat egokiagoa da hau). Erabili dugun materiala harrak, hostoak, arroza eta papera dira.

San Fermin eguna ere ospatu genuen, Uzai- lak zazpian San Pedro kalean eta Sokoan ere bi

Kamisetaren zergatia

Udalekuaren hasieran beti eskatzen dugu kamiseta txuri bat, eta noski, urtero eta txanda guztietan kamiseta bat eskatzeak guraso bat

baino gehiago kezkatu egiten du. Arrazoia ondo-ko da: haur bakoitzak bere kamisetan taldearen izena marrazten du, nolabaiteko distintibo moduan, baina ez da hori kamisetaren funtzio bakarra.

Beraz batetik taldearen distintibo bezala balio du, baina bestetik, tailerrak egiten ditugunean mantala moduan erabiltzen dituzte haurrek, azken finean mantala bera baino erosoagoa dela ezin dugu ukatu, ezta?

Azken jaia

Udalekuko txanda bakoitzaren amaieran, azken jaia antolatzen dugu; haurrek parodiak prestatzen dituzte, antzerkiak, basteak, magia...

Udalekuaren egoitza den Pedro Aginagaldeko ikastolako gimnasioan egiten dugu azken jai hau. Bertan, haurrak bereak prestatuturiko jantziekin moztarrotu egiten dira, gu begiraleok ere moztarrotzen gara noski, merienda moduko bat egiten dugu, eta azkenik parte hartze diploma ere banatu egiten dugu; haur guztiek dute beren diploma.

losu

INKESTA

Joan zaigu negua, eta joan udaberria. Uda bete bete gauda, eta hondarribitarrek oporrak hartzen dituzte, neguan bezala lanean jarraitzen duten, arrantzara joaten dira, mendian zehar ibiltzen dira. Uda Hondarribira iristen denean beraz...

1. - **MIREN:** Udan jende ugari dago gure herrian, kanpoko jende gehiegi dago, ez zait hori gustatzen. Ni tonbolan gustora egoten naiz. Noizean behin hondartzara joaten naiz ilobarekin, baina bueno, uda osoa ondarbian, itxian pasatzen dut. Urtero berdina izaten da uda gure herrian, ez da sumatzen kanbiorik.

2. - **IZASKUN eta NATALIA:** Udako giroa da gutxien gustatzen zaiguna, ez dago jenderik, tabernetan ez dago musikarik. Normalki uda hemen pasatzen dugu, herrian, beno, asteburutan batzutan joaten gera hortik, baino bestela hemen. Udan goizetan estudiatu egiten dugu, gero hondartzara eta arratsaldean buelta bat ematera ateratzen gera herrira.

Hala ere nahiko monotonoa iruditzen zaigu uda, baina negua baino gehiago gustatzen zaigu. Faltan botatzen duguna da ekitaldien antolaketa, hau da, beti berdin dago herria, ez dago ez kontzertu ez ezer. Horregatik udan inguruko herriko festa guztietara joaten gara, normalki astebururo.

3. - **RUPERTO:** Opor gutxi egiten ditut udan, normalki herrian gelditzen naiz. Joatekotan gehienez aste pare bat edo, baina gertu, mendira edo. Udako giroan, Hondarribitik gutxien gustatzen zaidana jende gehiegi dagoela, nere burua uholde baten pean aurkitzen dut, eta ez dut euskal giroa ikusten. Bestalde, horrek alde positiboa ere badu, zeren jende berria

4. - **FERMIN:** Normalki uztailean lanean egoten naiz, eta abuztuan oporrak hartzen ditut, baina aurtien seguruasko herrian geldituko naiz. Nik nahia-gut du udan kanpora joan, baina... Hemen gelditzeko nahiago dut negua, udaran jende asko dago, ezin duzu nahi duzuna egin, hainbeste jende dagoenez, ezin duzu gustora poteatu, ezin zera kobez etorri lasai.

ezagutzeko aukera ona baita. Neretzat gure herria udaberri eta udazkenean dago politena.

Gutxi joaten naiz hondartzara, baina joatekotan, Hondarribikora joaten naiz; aurtien garbi xamarra ikusi dut. Udan gutxien gustatzen zaidana... tabernarien jarrera, bai udan jarrera okerragoa dute.

ARRANTZA

"Azken urteetan bezala, atun sasoiaren hasieran, sare bolantak erabiltzen dituzten arrantzuntziekin topatu da gure flota. Hori dela eta istilu gogorak gertatu dira. Horrela, historian lehen aldiz, bere kanpainarik onenean, Kantauriko flota guztia etxeratu egin da, bolanta eta sare pelajikoen aurka protesta modura."

Arrantzaleen egoera larria guztiok ezaguna dugu jadanik: Legatzarik ez dago ia, bisiguarekin ere berdin gertatu zen. Hau da gero eta espezie gutxiago daude. Gaur egun bajurako flota antxua eta atunarekin bizitzen da, atun txuri eta gorria. Antxuakin, pelajikoak ibiltzen direnean gure arrantzaleek pila bat sumatzen dute, sare pelajikoekin sartzen diren arrantzuntziek bertakoen arrai izutu egiten bait dute, gure arrantzaleek ezin dutelarik arrairik hatzeman.

Atunarekin ere nabaritu da duela hiru urteko hona zenbait unti frantsesek erabili izan dituzten sare pelajikoa dela medio, zeren arrai sare handi horiek ikusita izutu egiten da, eta gero gure uretara ez da hurbiltzen, ez du jan nahi izaten.

"Aurten, zimarroitan, hemendik 8 bat ordutara hartzen gure, eta egunero sumatu dugu arrai bai zela, arrai pilo bat gainera. Egunero, hamar bat egunetan, arrantza ona egin dugu, baina bapatean, laupabost onti bolantarekin sartu dira, eta arrai bat bere ere ez da gelditu hemen. Arrai izutu egin da" —hau izan da bertako arrantzale batek esan didana.

Sare pelajiko eta bolantak darrabiltzaten unti frantsesak denbora gutxian dena garbitzen ari dira, gainera ez bakarrik atunak, baizik izurdeak, baleak, dena. Horiek ekologikoki ere ondorio kaltegarriak dakartza, zeren kilometro askotako sare horiek aurrean duten guztia arrapatzen bait dute, mota ezberdinetako arrai pila hilez. Desastre ederra egiten ari dira.

Orain, egun hauetan zehazki gertatu den arazoa, sardearekin ibiltzen diren motor txikiak, bai galiziar, asturiar edo bizkaitarrei ere gertatutakoa da: Lehenengo atun txuria, urruti arrapatzen da, arrai sartzen den Azores aldean hain zuzen; unti hauek beraz hara joan dira aurten ere, eta arrairik ez egoteaz gain, dena sare beteta topatu dute, ezin izan dutelarik itsasoan lasai ibili, dena trabatuta baitzegoen.

Lehenengo egunean onti galiziar batek istripu larria izan zuen, ia hondoratu zioten barkua.

"Orduan denak etxeratu ginen, nolabait egoera gogor hau salatzera; eta hortan ari gera orain.

Nahiz eta sasoi onenean egon, ez gaude egoerarekin ados, eta zerbitu lortu arte ez gara mugituko. Jendea nazatu egin da, pazientzia agortu egin zaigu, historian zehar hegalezaren kostera txarra izan da. Beraz sare horiek kendu behar dira lehenbaitlehen."

Europar Komunitateak lege bat jarri zuen 1992. urtean honi buruz: atun batzuek gehienez 2500 metroko sare bolantak erabili ditzakete, beste batzuek 5000 metro arteko sareak erabiltzeko baimena dute, ez gehiago, baina Komunitateak ez zuen zuzenean debekatu sare pelajiko eta bolantak erabiltzea. Bestalde, unti hauek ez die konpentsatzen hain sare txikiak erabiltzea, beraz 15 kilometrotarainokoak ere erabiltzen dituzte.

"Guk ez dugu hori onartzen, ez eta Europar elkarteak onartutako 2500 metroko sarerik erabiltzea nahi ere! Debekatu beharra dago!"

Komunitateak berriz, estudio bat egingo du Abenduak sare hauen kaltea zein neurriraino gogorra den jakiteko; eta frantsesek ere aurrean bertan demostratu behar dute sare bolantak zientifikoki ez duela arrisku ekologikorik sortzen, horretarako epea 1993ko Abenduaren 31an amaitzen delarik ere.

Beraz gure arrantzaleen eskaera batetik Europako Ekonomik Elkarteak sare bolanten luzerari buruzkoa ezarritakoa errespetatzea da, eta Frantziak kontrolak ezartzen ez duenez Europako Elkarteak kontrola dezala; eta bestetik datorez urtetik aurrera sare bolanta guztiak debekatzea.

"Gure arazoa ez da arrairik ez dagoela, arrai egun badoa, baina sistema desastrosa horiek hasi zirenetik joan egin da, uxatu egin dute arraiak. Ez badugu neurri serio bat lehenbaitlehen hartzen, bizpahiru urtetan ez da arrai bat bere ere geldituko gure itsasalde honetan."

Ondorio sozial larria dakar guzti honek: Kantauriko itsasoan, zortzimila arrantzale dabilta tresna selektiboekin, errekursoak zaintzen, eta bestalde, berrehun basterik ez dira tresna kaltegarriekin dabilzaten (denak frantsesak dira). Unti haietan lau pertsona basterik ez daude bakoitzean, eta 50 unti basterik ez dira; beraz, nola ditek 200 lagunek kontra egitea gure itsasertzean dauden 8.000 bat lagun!!

"Jendeak ez daki sare horien kaltea zein handia den, jendeak jakin dezan nahi dugu, gure arrai izutzeaz gain desastre

ekologiko ikaragarria suposatzen baitu hauek egiten ari direnak.

Inpresio izugarria egin zidan lehengoan kilometro pilako sare bat topatu nuenean, izurdeak eta abar bertan sarean engantxatuta hilik ikustea... Jendeak ez daki zer den hori!!

"Bestalde, arrantzaleek ez dugu ulertzen zertarako dagoen komandantzia eta hainbeste goardia... Guk ezin dugu sare luze haiek ikustean ezer egin, nahi badute nire barkua hondora dezakete, a ze grazia! Baina, zertarako dago hainbeste goardia?"

"Aldi berean, hegaluzea arrapatzen duten frantses hauek kontserbarako saltzen dute gero; kontserberoak berriz, euskaldun, kastellano eta galiziarak gara. Beraz, hauei, marista hauei, frantsesen atunak ez erosteko eskatu diegu; horrela, bolanta eta pelajiko sare arrantza egindako atunak ez bazala erosten, sistema hori baztertu egin beharko dute" —arrantzale honen azken hitzak hauexek izan dira.

Arazo larri honen aurrean Hondarribiko Udalak eman duen erantzuna ondokoa izan da: Arrantzaleen Kofradiari sare pelajikoen aurka diharduen borrokan aurrera jarraitzea animatu, eta udalak bere aldetik Kofradiak berak egindako eskaera guztiak onartuz ahal duen neurrian laguntzeko konpromezua hartu du.

ERITZIA EMANAZ...

Atal berria denez irakurleak bi eskutitz besterik ez du aurkituko oraingoan; bestalde, hemendik aurrera irakurlearentzako txokoa bilakatea nahi dugun honetan Hondarribiari buruzko kezka, edota ongi dagoen zerbait azpimarratu nahi duen guztiari eman go zaio aukera.

1.- Lehengo egunean, udan zeregin gehiegirik ez dudala eta, nolabait aspertuta nongoen, beraz, Sainduara joan nintzen udako ikastaroren batetan izena emateko asmoz. Eta zein izan zen nire

sorpresa bertako arduradunak aurtengo udan inongo ikastarorik ez dagoela esan zidanean! Nik ez nuen Lau hostotako trebolei buruzko ikastaro berezirik eskatu, ez horixe, solilik ikastaro bat nahi nuen, edozein arlotakoa, edozein mailakoa, errusieraz eskainita bazegoen ere hartuko nukeen!!! Baina ez dago ikastarorik!!!

Zer gertatzen da hiri honetan?

Amala

2.- Sekzio berri hau estrenatzera doala jakin dudanean, ezin izan dut banean daramadan kezka hau izkutatzen

jarraitu: hondartza ondoan parkina jarri du Udalak aurtén. Hori ondo dago. Baina ez dakit nola nahi duten kanpotik datozen kotxeek bertan aparkatzea, herri guztian iragarki bat bera ere ez dagoen? Nik dakidanez, gure San Pedro Kalea, bai eta Zuloaga ere trafikoa izugarri beteta dago egunero, kotxeak ero moduan aparkaleku bila dabilzanean.

Hondarribitar bat

Oharra:

Eritziak Udala
Euskara-Kontseilura bidali.

HAU GAZTERIYA!!

Bizi guztian Hondarribian bizi izan garenok maiz entzun izan ditugun zenbait hitzen benetako esanahiaz ez gara sekula arduratu; hitz edo espresio asko entzun, bai eta erabili ere, bestalde... zer diren jakin ere ez dakigularik.

Hona hemen duela egun gutxi bertako lagun batzui gertatutako anekdota bitxia:

• • • • •

Hiru neska gazte afaltzen ari ziren, haletako baten etxean, kontu-kontari. Kafea hartzen ari zirela, sukaldetik zetorren soinu arraro bat sumatu zuten: etxekoa zer gertatzen zen ikustera hurbildu zen, alde guztitara begiratu baina ez zuen ezer aurkitzen. Lehiotik kanpora begira jarri zenean, bere aldamenean zerbait sentitu zuen. Boltatu zen eta zomorro izugarri bat aurkitu zuen pare-parean. Haren karraxia! Tximista baino azkarrago hiru lagunak pasillora atera ziren korrika. Beste biek lapurren bat sartu zela pentsatzen zuten, eta etxekoak karraxiaren motibua argitu zienean, hiruen artean etabaida bat sortu zen, ia zer egin eta zeinek egin.

Azkenean, batek erratza eskutan hartu eta poliki-poliki hurbildu ziren sukalderra, baina zomorroa bixtan ez zegoenez, onziak eta parerak mugitzen hasi ziren kontu handiz.

Derrepente parera baten atzetik hor azaldu zen berriro zomorro ikaragarri hori, eta arrut berriro pasillora hirurak irrintzi izugarri batekin.

Pixkat kalmatu ondoren itzuli ziren berriz ere, zomorro berezi hura lehiotik kanpora bidaltzeko asmoz. Baina ia lortua zutenean, zomorroa kortinan trabatuta gelditu zen. Erratzarekin bultzatzen ziotenero, kantu bitxi bat egiten omen zuen: txuf, txuf, txuf.

Gure hiru neskak noski zomorro hau munduan dagoen espezierik arraroena zela seguru zeuden. Azkenean, hegaldi txiki baten ondoren, zomorroa lurrean jarri zitzaizen. Bere

balentia guztia azalduz, eta bere etxea defendatu behar zenez, etxekoandreak erratzarekin kolpe izugarri bat eman zion bai eta zomorroa bertan hil ere.

Hurrengo egunean, gure heroea zomorroaren hegala, buru eta adarrekin joan zen bere gurasoen etxera, monstro u haren istorio sinestezina kontatzera:

—Begira, ez duzutela sekulan horrelako xomorro handirik ikusi?!!

Bere aitak xomorroa ikusi eta berehala esan zion:

—Egiz ari yaiz? Neska, neska! Alkulunbrera txoro bat besterik ez da'ta!

Far pixka batzuen ondoren, esplikatu zion nola hemen, Hondarribian, nahiko xomorro ezagun eta apreziatua den, eta bere garaian hauekiko bat arrapatzen zutenean, jolas-tu eta kantatu egiten zuten:

"Alkulunbrera, bera, bera..."

Baita ere esan zion, askotan jende zozua edo fundamentorik gabekoari "alkulunbrera txoro hori" ere deitzen zaiola. Haiek farrak...!!

Hau entzun ondoren, bere lagunari deitu zion berak uste-tako xomorro arraro haren benetako istorioa kontatzeko, eta honek alkulunbrera hitza entzun zutenean:

—Ah, alkulunbrera??

—Bai, ezagutzen duzu, edo?

—Ez, baina nere attak batzuetan esaten nau: "Bolari hemendik, alkulunbrera txoro hori!", eta egia esan ez naiz inoliz preokupatu bere esanahiataz!!!

IRUDIAK

Hondarribitar guztiok dakigun bezela, arrantza izan da uda honen hasieran gai nagusia. Bolanten arazoak jarraitu arren, horbarna dabilta gure arrantzaleak atunetan.

Berehala Bueltan Kofradira etorriko dira eta irudi hauek erakusten dizkiguten momentuak biziko ditugu berriro ere.

DIAN

BITXIKERITAN DABILENA

ROBERTO DIAZ VITORIA,
HONDARRIBIKO MAGOA

Abuztuko ale honek duen berezitasunik nabarmena zenbait atal berriren aurkezpena da, "bitxikeritan dabilena" deituriko hau ere estreinatzea goazenean, Roberto Hondarribiko Magoari lehena izan dadin eskatu digularik.

Guztiok dakigu alde batetik bestera dabilen mutila dela, hau eta bestea egiten duela, baina... entzun al du inork azkenaldian zertan dabilen?

gian espezializatutako denda hurbilena Gas-teizen dago, eta ni neu joan izan naiz inoiz haraino materialea erostera. Benetako afizioa izan behar duzu, zeren bestela ez zara mugitzen materialea lortzeko hain urrutiri bait dago denda.

Lehen ere Madrilgo zenbait dendatan, Tamarizenean adibidez eskatu eta, korreoz erosten nuen. Baina oso eskusiboa denez, roilo bat izaten da; gertatzen dena da korreoz egiterakoan ez dakizula ondo zer erosi duzun, eta baliteke zuk dedikatu diezalokezuna baino denbora gehiago hartzen duen trukoia izatea, beraz hoberena dendara joatea da, bertakoak erakusten dizu trukoia, eta horrela zuk badakizu konpentsatzen dizun ala ez.

— Nire iloben txokolatadatan hasi nintzen. Hasieran ez nuen serio hartzen, baina orain azken aldi honetan, truko gehiago prestatu ditut, bai eta hobe prestatu ere, eta beno, gehiago mugitzen naiz.

— Ze lekutan egiten duzu espektakulua? Beti ezagunen etxetara joaten zara, ala ez?

— Nire iloben festak antolatzen nituenek, pentsatu nuen beharbada bazegoela jendea, nahiz eta ezezaguna izan, beren jaiak ere noraitik antolatu ditzan nahiago duena, beraz, hortan ari naiz orain; ez bakarrik txokolatadak antolatu, baizik soltero despedida deiturkoa...

— Noiz eta nolatan hasi zinen magiaren munduan sartzen?

— Nik betidanik izan dut magiarenganako zaletasuna, asko gustatu izan zait beti, baina egia esan ez nion soldaduskara joan arte, hau da duela hiru urte arte kasu gehiegirik egin. Bazegoen soldaduskara magia egiten zuen mutil bat, orduan ni animatu egin nintzen eta elkarrekin egiten genituen trukoak. Garai hartan sartu zitzaizkidan benetako afizioa; gero eta gauza gehiago erosten hasi nintzen, magiari buruz gehiago irakurri...

— Zein da magia egiten ikasteko erabiltzen duzun metodoa?

— Liburuak eta bideoak dauzkatz. Beno, bideo batzu telebistan grabatutakoak dira, baina besteak erosi egin ditut: Tamariz maisuaren kolezio edo bilduma adibidez osoa daukat, hau da 70 faszikulu eta 8 bideo. Ia berrehun fitza dauzkatz magia joko ezberdinekin, bakoitzean truko bat edo bi azaltzen dira, beraz imajina.

— Erraza al da aipatu duzun material hori aurkitzea?

— Ez, ke ba, hermen oso zaila da guzti honi buruzko liburu edota bideoak aurkitzea; ma-

— Eskusiboa dela esaten duzunez, garesti ere izango da, ezta?

— Bai, oso hobby garestia da. Batetik denaraino joaten gatzatzen duzuna, eta gero, behin han egonda kontsumitzen duzun guztia... Hala ere, segun eta mundu horretan zenbateraino sartu nahi duzun, orduan eta garestiagoa aterako zaizu; hau da, karta baraja bat ez da oso garestia, baina sakontzen hasten zarenean... Nik orain adibidez joko guztiak elkartuta 50 mila bat pezeta daramatzat maletinan.

Pixkanaka erosi joan naizen materiala da, eta gauza eskusiboak direnez, garesti samar ateratzen da. Liburuak aurkitzea ere zaila da.

— Liburutatik ikastea erraza al da?

— Bai, beno, hoberena trukoak egiten dituen norbait gertutik ikustea da, noski, baina dena den nik espilu aurrean entsaiatzen nuen hasieran, trukoak nabaritzen zen ala ez ziurtatzeko hain zuzen, nahastu egiten nintzen ala ez ikusteko...

— Eta ikasten ariku ondoren, zerk bultzatu zintuen kanpora ateratzera magia egitera?

Lokala, batzuetan nik neuk jartzen dut, bestetan kontratatzen nautenek beren etxea uzten didate, gero eskolta nik egiten dut, eta han dena montatu. Ondoren, animazioa, segun eta zer nahi duten, ba magia, ala jokoak...

Kalean ere egin izan dut magia: Adibidez duela gutxi Herri Bertango jaietan egon nintzen, Puntalean, eta jende dexenteren aurrean egin nuen espektakulua. Gauza kurioso batelaz konturatu nintzen han: beti txokolatadatan izaten nintzenek, hau da beti ikusleak haurrak zirenez, ez nintzen puntalera joan arte oharu askotan helduek haurrek baino hobe pasatzen dutela magia espektakulua ikusten. Pentsatzen dut trukoia zein den jakin ahal ez izateak moskatzen dielako dela, eta nolabait engainatuta sentitzen direlako.

Dena den urrutien Donostian izan naiz. Iruen zenbaitetan ere, eta batez ere Hondarribian bertan.

— Suposatzen dut haurrentzat txokolatada batean horrelako espektakulu bat jartzea gozada bat izan behar duela, ezta?

– Bai, haurrek oso ondo pasatzen dute. Telebistan mago bat ikusten dutenean ez zaie hain harrigarria iruditzen; zuzenean ikuslerakoan berriz, bundituta gelditzen dira.

– Ezberdina al da haurrentzako ala helduentzako prestatzen duzun espektakulua?

– Beno bai, haurrentzako joko bisualak erabili behar dira, koloreekin jokatu adibidez, kolore aldaketak... helduentzat bestalde kartomagia delakoa gehiago erabiltzen da, hau da kartekin egiten diren trukoak.

Haurtentzat batez ere begietatik sartzen diren jokoak izan behar dute, errazago ulertzen diren. Puztukiak ere egiten dituzte.

– Zertan datza puztukiak egindako trukoak?

– Beno, magia deitzen zaio, baina egia esan forma ezberdinetako figurak egitean datza hori; haurrei asko gustatzen zaie. Badade ala ere puztukiak benetako magia egiteko aukerak, adibidez labain batek puztuki zaharkatu eta ez haustea... baina neri ez zait gustatzen haurren aurrean horrelako gauzak egitea.

– Ikusleri begira, asko ajola al zaizu zenbat jende duzun aurrean?

– Ez, beti berdina da. Gainera nik egiten dudana magia bisuala denez, ez da gertutik egiten, beraz ez zait ajola zenbat jende jartzen zaidan aurrean.

– Nahastea erraza al da?

– Bai, haurren aurrean ere nahastu egin izan naiz, baina inprobisazio piska bat nahikoa da moldatzeko. Disimulatu egin behar da.

Askotan egiten dudana da gaizki alera zaizkidala diruditen bizpahiru truko egin, eta orduan, haurrek nahastu egin naizela uste dutenean, konpontzeko denbora ematen dit. Hau gutxiart gertatzen da hala ere.

– Entzuna dut magoek noizean behin nolabaitko mintegiak edo izaten dituztela, batzuk besteak truko berrak erakusteko edota denen arretan gauza berrak asmatzeko. Zer dakizu horiaz?

– Martxo aldera Tolosan elkartzten dira, Tamaritz eta Pepe Carroll besteren artean izan ziren aurreko txandean adibidez. Hostalaritza Elkarteak antolatutako mintegiak izaten

– Zer da zehazki bilera horietan egiten dena?

– Batzuetan jokoak erakusten dizkizute... edota proposatu izan dute noizbait adibidez joko bat hartu eta denen artean egin. Hau zailagoa da, zeren bakoitzak bere teknika erabiltzen du, eta hura kaos bat bihurtu daiteke. Hala ere ez da ikastaro bat, ez dago irakaslerik; bestalde, oso interesgarria izaten den.

– Jendea nolabaitko morboa ere ematen dio, gustatu egiten zaio, ezta?

– Bai, nik badakit jendea gustatu egiten zaio, eta inkluso saiatu nintzen gaztetxean ikastaro bat ematen, baina azken orduan ezin izan nuen eta, tira, beharbada beste batean izango da.

Gainera hori pentsatu nuenean Tamaritz telebistan ateratzen zen garaia izen, bere "Txan tatatxan" programa modan zegoen...

– Dediakzio handia exijitzen du?

– Beno, segun eta zenbateraino sartu nahi duzun mundu horretan; oinarri bat izateko nahikoa da ikastaroren bat egitea, gero ebetx kanpora zure betiko bi lagunei egitez nazkatu ondoren beste jendearen aurrean egitea.

Donostian izan nintzenean 17 puztuki eraman nituen figurak egiteko, eta azkenean denek eskatu egin zizkidaten, gizakoei pena izugarria eman zidaten. Bueno, eta nere buak ere pena handia eman zidan, zeren ia mareatuta etorri nintzen etxera hainbeste globo puztu ondoren.

– Zein izaten da espektakulura eramaten duzun materiala?

– Behar izaten dudana bakarra mahai bat izaten da, gero nik nere maletina daramat, tapetea, e.a.

– Laguntzailerik edo eramaten al duzu?

– Ez, bakarrik joaten naiz.

– Zenbat truko egiten dituzu funtzio bakoitzeko?

– 15 edo 20 bat joku egiten ditut, eta funtzioak ordu bete irauten du gutxi gorabehera, segun eta ni nola nagoen, hau da, nekatuta banago, lehenengo bukatzen dut. Lan hoka asko nekatzen du, zeren gainera denbora guztian hiltzeginen egon behar dut eta...

Ez dut musikarik eramaten.

ziren lehen behintzat, bertan asteburuko ekitaldiak antolatzen ziren; oso polita izaten zen, zeren gero magoak tabernatan barna eta kaletan zehar aritzen ziren jendea trukoak eta abar egiten. Jende ona zen gainera bertan biltzen zena.

Ni ere joan izan naiz horrelako bileretara, ikusle bezala noski.

– Beste motatako bilerak edo egiten al dituzte, hau da maila profesionalek kanpo kontaktoan al zaude zu bezala mundu honetan sartuta dabilen beste jendearekin?

– Orain nahiko lanpetuta nabiltzen ezin izan dut joan, baina lehen Donostian dagoen Gipuzkoako Ilusionismo elkarteak bileretara joaten nintzen. Bertan oso jende jatorria biltzen zen asteazkenero, baina neri egun hori oso gaizki daktordikanez, ezin izan dut azken aldian joan.

– Talde itxia al da? Nola lortu zenuen bertan sartzea?

– Ez da inondik ere sekta baten antzekoa, baina egia da ez dagoela oso ondo informaturik, jendeak ez du ezagutzen. Neri asko kostatu zitzaidan bertara iristea.

ko gai izan nahi baduzu, noski ordu gehiago sartu beharko dituzu.

– Azkenik Roberto, aurrera begira, magiaren inguruan lan egiteko proiekturik du?

– Izan dut eskaintzaren bat baino gehiago, baina oraingoz ez dago ezer zehaztua, espektakulua eskaini, ikastaroren bat, baina beno, nire asmoa afizionatu bezala jarraitzea da, ez dut profesional izaterik nahi. Batez ere oso zaila delako.

Hobby bat bezala daukat nik. Profesionala den jende gutxi ezagutzen dut, bai, oso zaila da hortaz bizitzea.

Helduen festak egiteko ez naute inoiz deitu, baina beharbada datorren neguan tabernaren batean edo magia egiteko aukera izango dut; hemengo tabernatan horrelako espektakulua egongo balira, neguan askoz ere gustorago aterako litzateke jendea, hemen ez bait dago ezer.

Elkarriketara amaitu bezain laster, grabadora itzali daduneko kantak eskutan zeuzkan Robertok; lau bat truko egin dizkit, eta gutxienez bat esplikatzeko eskatu diodan arren, harridura guztia ere itzuli berri izan dut. Nola ditekete neri, hain azkarra naizen honi, engainatzea??

Ane

OFIZIO ETA TITULU NORTASUNA HONDARRIBIKO ETXE IZENETAN

Epistei. 1965.

Antroponimia, patronimia eta toponimia, hara hor Euskal Herriko adibide nagusiak etxe eta deltura izenen jatorritzat. Hondarribia har dezagun adibidetzat eta kale kaskotik kanpora aurkitu genezazkeen etxe izenik gehienak, baserriak barne direla, noski: pertsona izena, jatorrizko delturarena (nahiz bataio izenetikakoa zein ezizen edo izengoitizkoa) edo leku-izenetikakoa aurkituko ditugu maizenik. baina, horiez gainera, badira titulu edo ofiziozkoak ere. Azken hauek, benetan interesgarriak historian zehar nor zein zen edo zertan ari zen jakiteko. baita ere izen hori noiztik datorren jakitea. Horien lehen agiriak hatzematea gauza nekeza baldin bada ere, horretan ahalegindu gara.

Artikulu honetan emango ditut hamar etxeren zenbait adibide:

Jaizkibel mendiko hondar-harria, bertako euskararen mimarria deritzen zaiona, etxegintza eta elizak eraikitzeo hain estimagarria zen garaian, haraginik ez zen faltako Hondarribian.

Horren lekukorik aski bada agiri zaharretan zein Jaizkibel mendiko harrobi zaharretan. Baina, norbait bazen garairen batean ofizio hortan besteak baino trebeagoa edo berezitasun nabarmenak erakutsi zituen, doain horiegatik etxe bat izendatzen bait da Argiñenea; 1787. urtean Floridablanca kondearen aginduz egin zen zentsoan, han bait dator *Argiñenea*.

Arotz ofiziodunaren etxea dugu ordea Arotzena; 1787ko zentso zerrendan *Arozena* eta 1857. urtean Diputazioak argitaratu zuen *Nomenclátor de la Provincia de Guipúzcoa* liburuan, *Arotsena* bezala aurkitzen duguna. Hortik ikus, behar bada, ordurako nahastuak zirela z eta s-ren bereizketa gure herrian.

Gaur egun Balestenea izenez eza-gutzen dena, *Ballestarianea* zen 1787an, eta *Ballestanea* 1857an. Ballesta, armarena ala zalgurdiarena ote zen? Azken honena seguruenik. Dena dela, hor dugu ofiziodun baten izenaren lekuko.

Balestenea.

Oso ezaguna zaigu Batxillerenea ere, 1787ko zentso hartan *Bachillereña* bezala agertzen zaiguna. Gaur egun, zerbait ikasia den guziek dute batxiller titulua, baina hemezortzigarren mendearen ez zen nomahi.

Orain hain ezaguna zaigun Biskundi auzoak, bere izena, lehen toki hartan zen etxe batetik hartua du. Etxe hura, 1857. urtean *Viskundinea* bezala agertzen da probintziako Nomenklatorrean eta, zalantzarik gabe, bizkondearen etxea zela erakusten du.

Ttun- ttun joleak emango zion izena Danboliñeneari. hau ere, gutxienez, hamazortzigarren mendetik datorkigu, 1787an *Tanboliñenea* eta 1857an *Danboliñenea* agertzen denez.

1787an *Herreronea* eta 1857an *Erreronea* agertzen zaiguna, behar bada, ofiziozkoa ezezik deituratikakoa izan daiteke, zeren 1638rako Hondarribian bertan agertzen bait da deltura hori, Miguel de Aguinaga y Herrero. Handik hasia ote? Garai haietan erraz egiten bait zuten lehen deltura bigarengoarekin trukatzea ere.

Edonork dakien bezala, Hondarribiko baserri baten izena da Ipiztiku. Bat batean izen arraroa edo bitxia iduritzen zaigu. Etxe horren lehen berria lsastik eman zigan 1625. urtean idatzituen *Compendio historial...* liburuan, "*Castezar ó Ipiztiku*" izendatuz. Gaur egun Lapurdin erabiltzen den Apezpiku (Obispo, gure egunotako Gotzaia). Axularrek 1653an argitaratu zuen *Gerro* liburuaren "Gomendiozko karta" hartan Bertrand de Echaus apezpikuari

era honetan egiten zion eskaintza: "...que ere Balonaco Ipizticu cinenean", esaldiaren muinean esan nahia aitor-tuz. Babillos gipuzkoar idazleak ere ha-la erabili zuen 1785ean argitaratu zuen *Christau doctrin berriecarlea* zerit-za liburuan. 1857. urteko Nomenkla-torrean berriz, Hondarribiko bi etxek daramate izen hori, bata *Ipisticu* eta besteak *Ipisticunea*. Argi dago lehe-nengo delat zaharra eta bigarrena handik alde zuen familikoren batek eraikia. F. Porturen *Fuenterrabia. No-tas históricas y curiosidades* liburuan aurkituko ditugu biak, 306. orrialdean, sagardotegiak aipatzean; bi etxeotan bait ziren sagardotegiak 1934. urtea baino lehen. Ipizticu Arkoll goiti Jaizu-bia aldera eta Ipiztikunea Madalen-gai-netik Akartegi partean. Miguel de Li-zardi Ipizticu herriko semea jatorren ar-tean agertzen da 1638. urteko zerrendan. Guk aipatzen dugun base-ria ipiztikuren baten egoitza edo jabe-gokoa zen noski. Bertako semeetarik bat bazen XVI. mendean Cristobal de Rojas y Sandoval, zeinengandik dato-ren hirian "Calle del Obispo" eta dite-keena pertsonaia horrekin zer ikusirik (1).

Konsul zenaren etxeak ere, bere zena hartu zuen, Konsulenea, 1787ko zentso hartan agertzen denez. Orain *Consolenea* bezala agertzen da (be-harbada ahoskatzean ala erabiliko zu-ten), baina 1857ko Nomenklatorrean zerrendan argi dator, Consulaenea.

XVI. mendetik XIX.era arte, Itsas-ko radiak izendaturik, bi "Jueces Cón-sules de Mar" izaten ziren arartekotza betetzeko, 1566. urteko Ordenantzak jasotzen dutenez eta horien egitekoa zen portuko gorabeherak zaindu eta auziak konpondu. Bizkaiko zenbait portutan Instruman deitzen zitzairen.

Telleria, 1787ko zerrendan aipatzen da, baserri etxe hori hutsik zegoela aditzera emanez, baina 1857ko etxe zerrendan berriz dator. Geroztik gal-dua da nonbait. Egia esan, Telleria, ofizio bera baino areago zen lantegia,

baina teilagina edo teilaginak ere bazi-rela adierazten digu.

Horietatik oharuko gara etxe izen bakoitzak zernolako adibideak ematen dituen, delturentzat ezazik biztanleen ogibide eta ekintzak ezagutzeko; horiei esker, ulert errazago egingo zaizkigu ondare bezala historiarentzat eskain-zen dizkigun adibide jakingarriak.

Juan San Martin

(1) Pertsonaia horri buruz, ikus *Hondarri-bia Aldizkariaren* 44. zenbakian argitaratu nuen "Cristobal de Rojas y Sandoval (1502-1580)" idazlana, 16-17. orrialdeetan.

Gaur egungo Bixkundia.

"HONDARRIBIA" ALDIZKARIA IZEN HAUEI ESKERRAK ZABALTZEN DA HERRIAN:

Portuan: LANKIDE AURREZKIA
OLEARSO LIBURUDENDA
MEI
GOIKOETXEA JANARI DENDA
AURREZKI KUTXA MUNIZIPALA
GAUR ALDIZKARI DENDA
LAPITZ ESTANKOA
AROEZA HARATEGIA
INOXENTXI ALKAIN
GAXEN CROISSANTERIA
IZA LIBURUDENDA

Alde Zaharrean:
ARMA PLAZAKO ESTANKOA
FINA-REN DENDA

Damarrin: LIBURUDENDA

Santa Engrazian:
LEKUONA JANARI DENDA

Amuten: ANZA JANARI DENDA
LUISEN HARATEGIA

Mendelun:
ESTANKOA
ARRATIBEL OKINDEGIA

Sokoan: SOKOAKO LIBURUDENDA

MILA ESKER DENOI!!!

HONDARRIBIKO ESKOLA HIRITARRA (I)

Klaudio Otaegi Zegaman, 1836an jaio eta hogelamabi kurtetan jarraian Hondarribiko maisu izan zen. Maisu honen bizitza eta obra interesgarriak aztertu ditudanean, azkenaldi honetan sarritan ibili naiz hiri horretako artxibategi dotore, ordenatu eta dokumentatzen.

Hor aurkitu ditudan datuei esker egin ahal izan dut "KLAUDIO OTAEGI" nere lana, hemen Lazkao sarlita izan dena, baina lan hori liburu bilakatu eta argitaratzerako, zortzi bat hilabete igaroko direnez, aintzin- solas eta bero- ren aurre-iruzkintza Hondarribiari buruzko zenbait apunte xume emango dizkizuet.

Lehen artikulu honetan, agian ez azkena, gaia Hondarribiko Eskola Hiritarra eta batipat XIX. mendearen inguruan ibiliko natzaizue.

Hiriko gazteluaren aurrez aurre, Armas Plazan kokaturik eta XVII. mendeaz geroztik ageri den eskolaz, gaur ikastola bihurtuaz idatziko dut eta, gaur gainera, datu orokorretara mugatu naiz.

**GIPUZKOA ETA HONDARRIBIKO
BIZTANLEGOA XIX. MENDEAN**

Lehenik, biztanlegoaz bi hitz esan ditzagun, gero eskola-
ren aldakuntzak errazago eta hobeki ulertzeko.

1798. urtean Hondarribian 2.306 biztanle, 1825ean 2.267, 1857.ean 3.038, eta 1877. urtean 3.732 biztanle bizi baziren, 1899. urtean 4.316 biztanle izatera iritsi zen zuen hiri hori. Garai bereko Gipuzkoako datu demografikoekin er-

katzen baditugu, bietan ondorio berdinetara iritsiko gara. Dena den, ez dira urte berekoak denak, baina oso gertu
koak bai.

1797. urtean Gipuzkoak 104.491 biztanle, 1825ean 135.838, 1857.ean berriz 157.493, eta azkenik 1877. urtean 167.207 biztanle bazituen, 1897.ean Gipuzkoak 191.822 biztanle zeuzkan.

Datu horiek haxe adierazten digute: Gipuzkoa eta Hondarribiko biztanlegoa XIX. mendean ia bikoiztu egin zela nahiz eta gerrate ugari eta latzak nozitu, mende osoan populazioaren iguera konstantea izan zela eta, bestalde, herrialde eta hiri honetan hazkundea industrializazio aurretik hasi zela.

Demografi hazkunde honi gehitzen badizkiogu, bai G. I. puzkoan bai Hondarribian XIX. mendean zehar gertatu zituzten hainbat fenomeno sozial, politiko eta kultural errazago ulertuko dugu Hondarribiko eskolaren aldakuntza.

HONDARRIBIKO ESKOLAK ETA BERORIETAKO IRAKASLEAK

Eskola hiritarrek lehen maisu dokumentatuaren aztar-
nak 1688. urtean hasi ziren, Andres Albizenarekin. Hama-
hortzigarrene mendea, berriz, maisuen zerrenda luzea eta
datuz hornitua goa da. Zazpi maisuk irakatsi zuten Armas-
Plazako eskolan, batzuren irakaskuntza iraunkorra izan
zen, esaterako Migel A. Urrutiak 1758-1791 urteetan ihar-
dun baitzuen.

Hemeretzigarren mendeko maisuek beren espediente bakoiztua daukate Hondarribiko Artxibategian. Zerrenda luze samarra gertatu arren, banan-banan aipatzeak merezi duela uste dut:

1800-1819	Frantzisko M. Arizena
1817-1822	Migel A. Balkarlos
1819-1831	Juan Boncent

Hemendik aurrera ikasgelak ugaritzen hasi ziren:

1821-1822	Joaquin Kalleja
1822	Frantzisko J. Bergara
1823	N. Aizpurua
1828-1834	Jose A. Azpiazu segurarra
1837-1852	Luis Maiz
1853-1856	Bernabe Malkorra
1856-1862	Jose A. Azpiazu berrito
1858-1890	Klaudio Otaegi...

Hondarribiko eskola hiritarreko lehen maistra 1829an
hauxe izan zen: Inasi Iztueta, Juan I. Iztueta zaldibiarren
alaba eta Jose A. Azpiazu segurarraren emaztea, 1844
1862 urteetan Regina Remyn eta 1862tik XIX. mendearen
amaiera arte Teresa Gorria.

Zerrenda luze hau amaitzeko, 1899an hasi zen Hondarribian parbularioa, lehen irakaslea Josefa L. Egiño zelarik.

HONDARRIBIKO ESKOLETAKO IKASLEGOA

Hiri honetako eskoletako ikaslegoari dagokionez, berriz 1865. urtean 186 "anima" zebiltzan hiriburuko eskolan, baina aulatan banaturik. Hara beste datua: alkateak, 1878ko otsailaren 5ean 177 haur zebiltzala dio eskola pribatuan laurak aulatan, 6 urtekoak 73, 7-9 urtekoak 80 eta 9 urtez gorakoak 24 haur.

1883an berriz, eskola publikoko 550 mutil eta beste horrenbeste neskatarari iritsi zen Hondarribiko populazio eskolarra, urte horretako zentsuaren arabera.

1897ko beste datu batzuetan oinarrituz, Hondarribian ez zegoen behar hainbat eskola eta aula, eskola hauetan solik irakasten baitzen:

- 1.- Mutilen lehen mailako eskola publiko bakarrean.
- 2.- Maila bereko nesken beste batean.
- 3.- Jaizubi auzoan zegoen lehen mailako beste eskola misto batean.
- 4.- Maila bereko 6 eskola pribatutan ere irakasten zen urte horretan,

Beraz, Hondarribian adin eskolarreko 1.100eko populazientzat 9 eskola gutxiegi ziren, eta Gipuzkoako lehen

Mailako Irakaskuntzako Batzorde Publikotik beste lau eskola publikoren beharra adierazi zitzaion.

Aldre batetik, bai Gipuzkoako, bai Hondarribiko populazio-garapena XIX. mendearen haseratik bukaerara bikoiztu egin zela eta hazkundera konstantea eta mailakatu izan zela esan badut, beste aldetik, lehen mailako eskola publikoaren garapenak ez zuen erlirno berdina jarraitu. Eskolarizazio pribatuaren bidea hobetsi zuen Hondarribiak.

Dena dela, XIX. mendearen hondarrean eskola publikoen falta nabaria egin zen, mendearen erdirako funtzionatzen zuten hiru eskola publiko ez baitziren aski populazio eskolarren hazkunderari erantzuteko.

Pello Jose Aranburu

(Lazkaoako Maizpide Euskaltegiako Irakaslea)

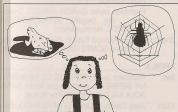
IPUINA

SUKAR AMETSAK

Behin, herri arraro batean gerta-kari berezi bat agitu zen.

Haurrek zortzi urterekin lanbide bat aukeratu behar zuten, ofizioa hautatu eta gero ezin zuten inoiz lanbide hori aldatu. Horrela, han sortzen ziren bizi-bide bitxi eta ikusgarriak, erraz ulertzen dira.

Excelsiorren, hori da gure herriaren izena, igel-arrapalariak, goxoki-jaleak, zapatak zikintzen zituztenak, urrutira pila egiten zutenak eta abar luze bat ziren.

Egia esan hautakizun hori ez zen batere erraza, baina zortzi urterekin inork ez zuen bere etorkizuneari pentsatzen, horregatik lanbidea lasai ederrean hautatzen zuten eta bizibide horren baliagarritasuna ez zuten kontutan hartzen.

Xalome deitzen zioten gure neska protagonistari. Honek, bere adineko haurrek bezala lanbidea aukeratu behar zuen eta zalanbiza handia zuen, igel-arrapalaria edo momorro zapaltzailea izan. Hori bai arazo handia! A ze komerial! Zer izango ote zen interesgarriena?

Bere urtebetetzea izateko bi egun falta zirenean gaixotu egin zen eta hogeitalau orduz sukar handia izan zuen. Bitarte horretan amets berezi bat izan zuen Xalomek: leku ezezagun batean haril pilo bat zeuden, batzuk handiak eta besteak txikiak, baina den-denek beren mugimenduen izugarritzko zarata ateratzen zuten. Soinu harrigarri hauekin zerbait arraro eta ezatsegin bat sentitzen zuen Xalomek. Bapatean harilen erdian haril txiki bat agertu zen eta bera poliki poliki pasatzeko beste harilek pasabide bat egiten zioten bitartean isildu egin ziren. A ze ba-kea haril txiki hori azaldu zenean!

Hori izan zen Xalomen ametsa.

Neskak, esnatu ondoren eta batere pentsatu gabe bere lanbidea hautatu zuen: sukar amets idazlea izango zen.

Excelsiorrekin hunkipenaturik sari polit bat eman zioten ofizio berri bat asmatu zuelako, eta are gehiago, denek sukar amets bat izan nahi zuten Xalomek beraian amets berezi hori idazteko.

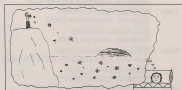
Handik aurrera Excelsiorren gerta-kari harrigarri eta barregarriak ikusten ziren: batzuk hankutsik ateratzen ziren kalera eta horrela katarro bat hartzen zuten eta bide batez sukarra ere bai, noski; besteak, lehenengoak baino aurtartagoak, biluzik ibiltzen ziren gau eta egun osoan asmo berberarekin.

Azkarrenak ohean sartzen ziren eta han igarotzen zuten hogeitalau ordu edo gehiago ea denbora horretan amets bat egiten zuten. Dakigunez sukar ametsak izan behar zuten, eta horretarako gaisorik egon behar zen, baina badaezpada ere...

Bi hilabete pasa ziren eta bitarte horretan Xalomek excelsiorarren sukar amets batzu idatzi zituen. Berari gehien gustatzen zitzaiona hau zen: ametsaren protagonista soro handi batean zegoen, hau lore zoragarriez beteta zegoen eta berak hartu behar zituen maindire txuri batean jartzeko. Maindirea beteta zegoenean ertzara hurbildu eta lore guztiak itsasora jaurtiki behar zituen, gero, loreek itsasora estaltzen zutenean bera bota behar zen loreen gainean urperatu gabe ibiltzeko.

Egia esan amets liluragarriak azaltzen ziren eta Xalome bera hilabete pare bat lehenago hautatutako ofizioarekin gero eta kontentuago zegoen.

Xalome beti lanpetuta zebilen, horregatik gaixotu egin zen eta momentu berean sukarra azaldu zitzaion. Excelsiorrekin guztiak Xalomen ohe inguruan zeuden haren ametsa entzuteko prest.

Orduak joan eta orduak etorri baina Xalome ez zen esnatzen. Ez zen inoiz esnatu.

Excelsiorarren arabera Xalomen sukar ametsa hain zoragarria zenez, neskak ez zuen inoiz esnatu nahi izan.

Eduarne Beltran

DEMOGRAFIA

JAIOZAK:

1992ko ABENDUA:

- 11an: VICTOR Garcia Aldariz.
Gurasok: Carlos eta Carmen.
- 13an: LEIRE Albistur Fernandez de Mendia, eta IRATI Albistur Fernandez de Mendia.
Gurasok: Juan Antonio eta Mari Karmen.
- 14an: MARINA Iñazabal Valle.
Gurasok: Gorka eta Ana Isabel.
- 17an: MADDI Gallo Arretxe.
Gurasok: Jose Luis eta Ane.
- 24an: ANE Alkain Retenaga.
Gurasok: Pedro Luis eta Maria Elena.
- JESUS Berrio Leston.
Gurasok: Vicente eta Maria Angeles.
- 25ean: IANIRE Kanpandegi Errazkin.
Gurasok: Jose Manuel eta Ana Isabel.
- 26ean: INTZA Emazabal Grajarena.
Gurasok: Norberto eta Karmele.
- 31n: MAITANE Ferreres Ezeiza.
Gurasok: Ignacio eta Arantza.

1993ko URTARRILA:

- 1ean: OLATZ Palacios Garmendia.
Gurasok: Alfonso eta Guadalupe.
- 7an: ERIK Gonzalez Salaberria.
Gurasok: Francisco eta Begoña.
- 8an: ALEJANDRA Hermoso Humbert.
Gurasok: Pedro M.ª eta Marie Claude.
- 13an: AMETZ-EULARI de la Fuente Etxabe.
Gurasok: Fernando Jose eta Aranzazu.
- ERIKa Izquierdo Pizzio.
Gurasok: Felipe eta M.ª Angeles.
- 15an: IRENE San Jose Santos.
Gurasok: Jose Antonio eta Paula.
- 20ean: RAMON Garate Funcia.
Gurasok: Ramon eta Ines.
- 25ean: LAURA Salaberria Carcedo.
Gurasok: Carlos eta Lucia.
- MARIA Calderon Adelarpe.
Gurasok: Ramon eta M.ª Dolores.
- 26ean: ANES Alkain Mitxelena.
Gurasok: Xabier eta Uxue.
- IRATI Izaguirre Poignon.
Gurasok: Fermin eta Ana Isabel.
- 28an: MIKEL Iza Ederri.
Angel Marias eta M.ª Guadalupe.
- 31n: ARITZ Villar Uriarte.
Gurasok: Mario eta Sonia.

OTSAILA:

- 4ean: BORJA Burgete Sagarazazu.
Gurasok: Rosalio eta Margarita.
- 5ean: ELENA Rosillo Iñiz.
Gurasok: Jose Ramon eta M.ª Mercedes.
- 10ean: BENAT Vazquez Nikolarena.
Gurasok: Manuel Bernardo eta Ana Isabel.
- 14ean: JOSEBA Perez Otboa.
Gurasok: Santiago eta Encarnacion.
- 17an: ADRIANA Morje Castreijo.
Gurasok: Alejandro eta Elena.
- ANA Salaberria Gezala.
Gurasok: Javier eta Arrate.
- 18an: IRATI Ugartemendia Unsain.
Gurasok: Francisco Javier eta M.ª Angeles.
- AMAIA Calvo Ibarburen.
Gurasok: Eugenio eta Itziar.
- 19an: VERONICA Gulló Mugica.
Gurasok: Franzisko eta Lourdes.
- 23an: IZASKUN Ogallar Leiras, eta ANIARA Ogallar Leiras.
Gurasok: Angel Antonio eta Estrella.
- 25ean: INIGO Vilamina Ramirez.
Gurasok: Amador eta Reyes.

MARTXOA:

- 9an: ENEKO Casares Ebernika.
Gurasok: Pablo eta Gloria.
- 12an: ANDER Sorzabal Belido.
Gurasok: Juan Jose eta Milagros.

- 13an: BENAT Bandres Colchon.
Gurasok: Bernardo eta Rosa.
- 14ean: MIKEL Susperregi Inonda.
Gurasok: Jose Manuel eta Miren Esibaltiz.
- 19an: SAMUEL Gamica Huarte.
Gurasok: Lulu Joaquin eta M.ª Eugenia.
- 22an: BENAT Leikuona Garcia.
Gurasok: Francisco eta M.ª Luisa.
- 23an: IBAI Gaztelumendi Larranbe.
Gurasok: Juan eta M.ª Victoria.
- 24ean: GARAZI Oronoz Gorroategi.
Gurasok: Txomin eta Amaia.
- 30ean: ENEKO Etxarte Zundundi.
Gurasok: Eduardo eta M.ª Pilar.

APIRILA:

- 1ean: MARTIN Unzueta Lazkanotegi.
Gurasok: Luis Ignacio eta M.ª Victoria.
- 3an: NAIARA Arroyo Perez.
Gurasok: Candido eta Junkal.
- 8an: MIREN Erquiza Amunarriz.
Gurasok: Ignacio eta M.ª Guadalupe.
- 10ean: IMANOL Arozeta Torres.
Gurasok: Agustín eta Ana Eloisa.
- 13an: MIKEL Vielba Olteiza.
Gurasok: Juan Ignacio eta Ana Isabel.
- 16an: JOSE JAVIER Azkun Maillo.
Gurasok: Jose Manuel eta M.ª Teresa.
- 21ean: KRISTINA Zubia De la Calle.
Gurasok: Francisco Javier eta Milagros.
- 24ean: NAHIA Mauduit Aznar.
Gurasok: Jose Ramon eta M.ª Cristina.
- 30ean: JULEN Fernandez Arin.
Gurasok: Francisco Javier eta Begoña.

MAIATZA:

- 2an: ANDER Olasagasti Nikolarena.
Gurasok: Jose Ignacio eta Magdalena.
- 7an: LARA-ELISABETH Gorkoetxe Arrijos.
Gurasok: Julien eta Pilar del Cisne.
- 19an: IRATI Sorzabal Etxabe.
Gurasok: Francisco eta Asuncion.
- 24ean: MAIDER Peluaga Lopetegui.
Gurasok: Juan M.ª eta M.ª Teresa.
- ALICIA Famoso Revuelta.
Gurasok: German eta M.ª Teresa.
- 25ean: JURDAN Lago Errazkin.
Gurasok: Francisco Javier eta Josune.
- 28an: M.ª ESTIBALIZ Palma Menendez.
Gurasok: Francisco Javier eta Ana Isabel.
- 30n: YON Telletxea Ezeiza.
Gurasok: Jose eta Idola.
- 31n: LEIRE Ormaetxea Igarzabal.
Gurasok: Francisco Javier eta Beatriz.

EKAINA:

- 2an: UXUE Estonba Aginagale.
Gurasok: Juan Carlos eta M.ª Jose.
- 10ean: ANA Agirre Urizberria.
Gurasok: Apolinar eta M.ª Luisa.
- 14ean: ANDREA-ALICIA Garcia Lizambar.
Gurasok: Jose M.ª eta Maria.
- 15ean: CRISTINA Cansules Lopez.
Gurasok: Juan eta Elisa.
- 17an: IBAI Diez Oronoz.
Gurasok: Felipe eta M.ª Guadalupe.
- ITZIAR Basterretxea Seijo.
Gurasok: Juan Andres eta Idola.
- 18an: SARA Escalante Vazquez.
Gurasok: Enrique eta Sara.
- 20ean: ANE Castillo De la Caba.
Gurasok: Juan Francisco eta Amaia.
- 23an: VICTOR-SANTIAGO Hernandez Mugica.
Gurasok: Francisco Javier eta Yolanda.
- MARINA-MAGDALENA Arrekubieta Zaldivar.
Gurasok: Jesus eta Susana.
- 26ean: INAKI Susperregi Ugarte.
Gurasok: Ignacio eta Belen.

UZTAILA:

- 5ean: IRIS Alonso Kanpandegi.
Gurasok: Jose Carlos eta M.ª Isabel.

- 8an: MONIKA Inxausti Belasko.
Gurasok: Francisco Javier eta Amaia.

EZKONTZAK:

- 1992ko AZAROA: (aurreko alean atera ez zena)
- 21ean: Miguel M.ª ESTONBA IPARRAGIRRE, Hondarribia, eta Junkal GARCIA BERRIOSPE, Irungea.

ABENDUA:

- 5ean: Alberto ARISTEGI ELOLA, Hondarribia, eta Alicia QUESADA CASASNOVAS, Mañorrika.
- 12an: Luis SAGARZAZU LEGORBURU, eta Miren Iosune EZPONDA MURUA, Hondarribia, eta Julien GOIKOETXEA PIRIS, Hondarribia, eta Pilar del Cisne ARMIJOS APOLO, Magideko.

1993ko URTARRILA:

- 8an: Jaime Francisco OYANGUREN OLASKOAGA, eta Henar GARRIDO CAMPOS, Hondarribia.
- 15ean: MIKEL MARISKAL BALERDI, eta M.ª Josea SUSPERREGI AIZPURUA, Korte, Hondarribia.
- 23an: CASTO ALZA GARCIA, eta M.ª Guadalupe SUSPERREGI AIZPURUA, Hondarribia, Jose Ignacio ARRUABARRENA ARRIETA, eta M.ª Aranzazu LARRAITE ITURBE, Hondarribia.
- 30ean: Francisco Javier MARCOS ALVAREZ, Salomankoa, eta M.ª Angeles SALABERRIA ZABALEGI, Hondarribia.
- Alfonso ORONOZ ELDUYAN, Hondarribia, eta Marina SALAS ENSAOLA, Irungea. Fernando ETXEBESTE ZINKUNEGI, eta M.ª Soledad GARAÑO IRIGOYEN, Hondarribia.

OTSAILA:

- 27an: Fernando TXAPARTEGI FERRAN, Irungea, eta M.ª Concepcion SAGARZAZU ALTUNA, Hondarribia.

MARTXOA:

- 6ean: Miguel SUSPERREGI SUSPERREGI, Irungea, eta M.ª Carmen EZEIZA LARRUSKAIN, Hondarribia.
- Francisco Javier GARCIA AMIGOT, Donostia, eta Begoña ARRUABARRENA OYARBIDE, Hondarribia.
- 20ean: William Richard TULLY, Bournemouthkoa, eta Anhoo GOMEZ GARCIA, Hondarribia.

APIRILA:

- 3an: Francisco Javier FERNANDEZ DE BARRENA BERMEO, Irungea, eta Miren SARA-SOLA SALABERRIA, Hondarribia.
- 17an: Juan Carlos LIZARAZU HERNANDO, Irungea, eta M.ª Carmen OSES PORTU, Hondarribia.
- 24ean: Luis PUENTE GONZALEZ, Ponferradako, eta Angeles GUTIERREZ ETXEBERRIA, Hondarribia.
- Juan Javier ALONSO CURISES, Bilbo, eta Miren Yosune VALVERDE SAGARZAZU, Hondarribia.

MAIATZA:

- 8an: Gaspar OLAZABAL LEKUONA, Hondarribia, eta Rosa M.ª MACAYO MORENO, Berreko.
- Gregorio ALKAIN SORONDO, Hondarribia, eta Nekane KINTANA GONZALEZ, Donostia.
- 15ean: Pedro Jose ZAPIRAIN PEREZ, Hondarribia, eta M.ª Teresa BARRROSO RODRIGUEZ, Donostia.
- 22an: Juan Carlos SIRVENT IZAGIRRE, Irungea, eta M.ª Mercedes AMUNARRIZ IZA, Hondarribia.

29an: Daniel THALAMAS ATIENZA, Irungoa, eta M.ª Guadalupe GONZALEZ AMUNARRIZ, Hondambikoa.

EKAINA:

12an: Feliciano PARRA ROSA, Donostigkoa, eta Ana Isabel CORREYERO SISTIAGA, Hondambikoa.

25ean: Jose Ignacio OLAIOLA ANZA, Irungoa, eta M.ª Orianda GALAN CABRERA, Hondambikoa.

HERIOTZAK

1992ko ABENDUA:

13an: Pascual LARA SANCHEZ, 25 urtekoa. Amute, Jesus Mari etxea, 2.

18an: Faustino FDEZ DE OCARIZ VIGURI, 70 urtekoa. Jesus Obrero Kalea, 2.

24ean: Antonio HERRERA MILLAN, 67 urtekoa. Fraxku-Eneko Murua, 9.

27an: Josefa Juana ZUGASTI AYERZA, 81 urtekoa.

Javier Ugarte Kalea, Bista Eder.

1993ko URTARRILA:

5ean: Juan UGARTEMENDIA LEKUONA, 72 urtekoa. San Gabriel.

6ean: Agustin GASTAÑAZPI MITXELENA, 81 urtekoa. Leku Ederre etxea, Alameda.

10ean: Mariana GOMEZ GIL, 62 urtekoa. Santiago, 75.

25ean: Serafina VICENTE PEREZ, 79 urtekoa. Guadalupeko Ama, 12.

30ean: Felix AVILES MIGUEL, 50 urtekoa. Amute, Villa Bat.

OTSAILA:

9an: M.ª Dolores MARTINEZ OROÑOZ, 80 urtekoa. San Pedro, 33.

12an: Miren FANO MARCAIDA, 72 urtekoa. Basemitar Etorbidea, Ixenea.

14ean: Felix ARRETXE AGINAGALDE, 70 urtekoa. Jaizubia auzoa.

Maximiliano RIANO OGAZON, 86 urtekoa. Basemitar Etorbidea, Menditarte.

15ean: Vicenta GONZALEZ EGOSKOZABAL, 65 urtekoa. Bernat Etxepare, 5.

21ean: Filomena PEREZ AGIRRE, 86 urtekoa. Guadalupeko Ama, 8.

MARTXOA:

4ean: Eustaquio OROÑOZ ELIZAZU, 78 urtekoa. Zuloaga, 40.

13an: Arturo DEL BARRIO RODRIGUEZ, 80 urtekoa. San Gabriel.

19an: M.ª Encarnacion TRANCHO ARGÜELLO, 72 urtekoa. Mendelu, Ibai-Ondo.

23an: Damaso UBIERNA PEDROSA, 84 urtekoa. Santiago, 5.

27an: M.ª Rosa IRIAZABAL ALAKIN, 47 urtekoa. Bernat Etxepare, 5.

APIRILA:

2an: Pilar SOROA SAN JUAN, 70 urtekoa. Bernat Etxepare, 4.

10ean: Pedro SENOSIAIN BIURRUN, 94 urtekoa. Alameda, 6.

18an: Jose M.ª OLAZABAL LABANDIBAR, 86 urtekoa. Arkoll, Zelai-Buru baserria.

27an: Juan UGARTE OLAZABAL, 75 urtekoa. Lapurdi Kalea, Villa Kai-Gain.

Tomas AMAZABEL ALZA, 84 urtekoa. Amantzale auzoa, 8.

MAIATZA:

4ean: Juan Jose ARTOLA TERRADA, 79 urtekoa. Iterimen, 22.

12an: Felipa ALONSO GOMEZ, 88 urtekoa. San Gabriel.

18an: Teresa GARMENDIA MENDIZABAL, 82 urtekoa. San Gabriel.

21ean: Margarita ARRIARAN AGIRRE, 82 urtekoa. Murua, 2.

23an: M.ª Antonia URRUTIA ETXEBERRIA, 75 urtekoa. San Pedro, 34.

27an: M.ª Carmen AZKUE AGIRRE, 71 urtekoa. Jaizubia, Kaiuegi.

28an: Felix OLASKOAGA EZEIZA, 23 urtekoa. Nagusi, 29.

EKAINA:

1ean: Manuel GOIKOETXEA JAUREGI, 80 urtekoa. Bernat Etxepare, 16.

3an: Antonio CHAMORRO MORENO, 86 urtekoa. Mendelu, Pluton.

14ean: Carmen ARRETXE MARTIARENA, 70 urtekoa. Mendelu.

Veronica URKIOILA LEKUONA, 79 urtekoa. Zubietta, 12 (Arratibel okindegikoa)

16ean: Josefa IRIDOY LARRUSKAIN, 84 urtekoa. Amute, Villa Begofa.

22an: Juana MAYA FERNANDEZ, 75 urtekoa. Denda kalea, 5.

24ean: Adolfo DE PEDRO FIGAL, 57 urtekoa. Amute, Villa Jesus Mari.

26ean: Juliana ARISTIETA KEREJETA, 88 urtekoa. Mendelu, 28.

UZTAILA:

4ean: Esteban BERRA SAN SEBASTIAN, 82 urtekoa. Montaña.

— Borja RIBES MARTIN, 24 urtekoa. Javier Ugarte, 3.

11n: Cristobal JUAN LLACER, 66 urtekoa. Mendelu, 33.

12an: Jose ANSA INCIARTE, 73 urtekoa. Amute, Oñgi-Etorri etxea.

14ean: Benigna ARANETA URRUTIA, 90 urtekoa. Bernat Etxepare, 2.

1993KO HAUTESKUNDEETAKO EMAITZAK

Urruti samar gelditu diren arren, guztien intereserako hemen eskaintzen dizuegu aurtengo ekainaren 6ean ospatu ziren hauteskundeetan gure herrian izandako emaitzak:

KONGRESURAKO JASOTAKO BOTOAK

E.A.	1.642
P.N.V.	1.470
H.B.	1.421
P.S.E.-E.E.	978
P.P.	815
I.U.	233
BERDEAK	107
C.D.S.	40
EKOLOGISTAK	34
A.D.E.	24
P.L.N.	10
P.O.R.	8
N.P.S.	5
U.C.E.	

ERRETIRATUA

SENATURAKO JASOTAKO BOTOAK

Aulestia (E.A.)	1.672
Larrañaga (E.A.)	1.581
Murua (E.A.)	1.580
Atxaga (P.N.V.)	1.401
Elkoro (H.B.)	1.377
Iruin (H.B.)	1.358
Azurza (P.N.V.)	1.347
Olarra (H.B.)	1.341
Zaldua (P.N.V.)	1.334
Oraindia (PSOE)	955
Urtzegia (PSOE)	895
Zabaleta (PSOE)	879
Ordóñez (P.P.)	793
Quevedo (P.P.)	746
Sto. Domingo (P.P.)	736
Ainsua (I.U.)	242
Rabano (I.U.)	223
Sanchez V. (I.U.)	194
BERDEAK	182
A.D.E.	43
Frezsa (C.D.S.)	40
Monroy (C.D.S.)	33
Ibañez (C.D.S.)	32
C.N.P.S.	4
U.V.	3

467 -- FUENTERABIA - El barquillero en la playa

M. D.

